

8. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освітним», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti> (дата звернення: 21.08.2023).

9. Руденко Р. Є. Дисципліна «масаж» у процесі формування майбутнього фахівця з фізичного виховання та спорту. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. 2013. Вип. 112(2). С. 242-244

10. Сергата Н. С. Методика оцінювання студентів із навчальної дисципліни «Спортивний масаж і самомасаж». *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2020. Вип. 76. С. 147-151.

11. Табак Н.В. Програма освітнього компонента «Основи масажу». Освітньо-професійна програма Середня освіта (Фізична культура) фахового молодшого бакалавра за спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Луцьк, 2022. 21 с.

References

1. Burovykh A. N. (2011), "Restorative massage in sports". Kyiv. 104 s.
2. Vakulenko D., Vakulenko L., Kutakova O., Barladyn O., Khrabra S. (2017), "Algorithmic modeling of the massage procedure". *Medychna informatyka medychna informatyka ta inzheneriya*. № 4. S. 48-58.
3. Ivanova L. I. (2014), "Theoretical and methodological principles of professional training of future teachers of physical culture to work with students with health disorders": avtoreferat dys. na zdobuttya nauk. st. dok. ped. nauk. Kyiv. 43 s.
4. Kanishcheva O.P., Yefimenko P.B. (2018), "Theoretical justification of certain stages of the methodology of teaching the discipline "Massage" to future specialists in physical education and sports". *Naukovyy chasopys NPU imeni M.P. Dragomanova*. Vyp. 4 (98). S. 82-86.
5. Karasyevych S. A. (2018), "Preparation of future teachers of physical culture for physical culture and sports activities in institutions of general secondary education", monohrafiya. Uman. 204 s.
6. Klish I.S. (2022), "The program of the educational component "Classic massage" Educational and professional program "Physical culture and sport" of the first (bachelor's) level of higher education in the specialty 017 Physical culture and sport of the field of knowledge 01 Education/Pedagogy". Luts'k. URL: <https://ipc.org.ua/wp-content/uploads/2023.pdf>
7. Martynenko V. V. (2009), "Continuous training of specialists in physical education and sports". Kyiv. S. 111–115
8. "Professional standard for the professions "Teacher of primary classes of a general secondary education institution", "Teacher of a general secondary education institution", "Teacher of primary education (with a junior specialist diploma)". URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>.
9. Rudenko R. YE. (2013), "Discipline "massage" in the process of formation of a future specialist in physical education and sports". *Visnyk Chernihivs'koho natsional'noho pedahohichnoho universytetu*. Vyp. 112(2). S. 242-244
10. Serhata N. S. (2020), "Methodology for evaluating students from the educational discipline "Sports massage and self-massage". *Naukovyy chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova*. Vyp. 76. S. 147-151.
11. Tabak N.V. "The program of the educational component "Basics of massage". Educational and professional program Secondary education (Physical culture) of the professional junior bachelor in the specialty 014.11 Secondary education (Physical culture) in the field of knowledge 01 Education/Pedagogy". Lutsk, 2022. 21 s.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.9(169).15

Костюченко В. К.
аспірант кафедри історії та теорії олімпійського спорту НУФВС
Національний університет фізичного виховання і спорту України м. Київ

ГУМАНІТАРНА ОСВІТА – СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ФУТБОЛІСТІВ ГРУП ПОЧАТКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Матеріал статті присвячено обґрунтуванню доцільності створення та визначенню змістового наповнення спеціалізованої освітньої платформи для юних спортсменів-футболістів, що висвітлюватиме гуманітарні питання, пов'язані із футболом

Футбол – один з найпопулярніших та наймасовіших видів спорту у світі. Численні публікації науковців присвячені питанням спортивної підготовки юних футболістів та їх тренерів, історії та проблемам розвитку футболу, в той час, як проблема гуманітарної освіти та гуманістичного виховання юних спортсменів залишається поза увагою фахівців.

Юні спортсмени, які займаються футболом відзначають зручність отримання нових знань через електронні освітні ресурси (60 % від загальної кількості респондентів) та доцільність розробки та впровадження спеціалізованої освітньої платформи, що висвітлюватиме гуманітарні питання, пов'язані із футболом (53 % від загальної кількості респондентів).

До основних питань гуманітарного циклу, які цікавлять юних спортсменів-футболістів, та мають бути представлені на онлайн-освітніх платформах, дослідження дозволили віднести наступні: історія футболу, співвідношення сил команд у футболі на Іграх Олімпіад, життєвий шлях зірок світового футболу, особливості організації та проведення турнірів національних збірних команд, клубних турнірів; перелік нагород і титулів ФІФА та УЄФА, їх історія та особливості присудження; діяльність Союзу європейських футбольних асоціацій, особливості функціонування континентальних конфедерацій футболу; історія споруд та спорядження для гри у футбол, історія футболу в Україні, твори мистецтва, які відображають футбол у різних його проявах.

Ключові слова: футбол, юні спортсмени, гуманітарна освіта, освітня платформа.

Kostyuchenko V. K. Humanitarian education – a component of football players' preparation process in the groups of the initial training level. The material of the article is devoted to justifying the expediency of creating and determining the content of a specialized educational platform for young football athletes, which highlights humanitarian issues related to football.

Football is one of the most popular and spread sports in the world. Numerous publications by scientists are devoted to the issues of sports training of young football players and their coaches, the history and problems of football development, while the problem of humanitarian education and humanistic upbringing of young athletes remains outside the attention of experts.

Young athletes involved in football note the convenience of obtaining new knowledge through electronic educational resources (60% of the total number of respondents) and the feasibility of developing and implementing a specialized educational platform that will highlight humanitarian issues related to football (53% of the total number of respondents)

Among the main questions of the humanitarian cycle, which are of interest to young football athletes and should be presented on online educational platforms, the research made it possible to include the following: the history of football, the ratio of the strength of football teams at the Olympic Games, the life path of world football stars, the peculiarities of the organization and holding tournaments of national teams, club tournaments; a list of FIFA and UEFA awards and titles, their history and awarding features; activities of the Union of European Football Associations, peculiarities of the functioning of continental football confederations; the history of buildings and equipment for playing football, the history of football in Ukraine, works of art that reflect football in its various manifestations.

Key words: football, young athletes, humanitarian education, educational platform.

Вступ. Футбол – найпопулярніший вид спорту у світі, невід'ємна частина світової культури, яка не може добре функціонувати без адекватних правил і цінностей. Змагання з футболу привертають увагу мільярдів глядачів та вболівальників, і крім суто спортивних баталій на стадіонах, існує також аспект футболу, пов'язаний із навколишнім середовищем.

Аналіз спеціальної науково-методичної літератури та узагальнення практичного досвіду дає можливість зазначити, що сьогодні у світовому науковому просторі ґрунтовно висвітлені питання історії футболу (К. Айзенберг, 2006 [1]; Л. Легкий, 2012 [3]; Ю. Михалюк, 2004 [5]; М. Сорока, О. Сорока 2006, [7]); теорії та методики викладання футболу у закладах освіти (В. Костюкевич В., 2019 [2]); розкрито організаційно-методичні підходи до побудови навчально-тренувального процесу на етапі початкової підготовки футболістів (Г. Лисенчук, 2003 [4]; В. Ніколаєнко, 2014 [6]) тощо.

Проте наукові дослідження, пов'язані з питаннями різних соціальних аспектів футболу (екологія, освіта, гуманістичні цінності, гендерна рівність тощо) як елементу процесу підготовки юних футболістів у дитячого-юнацьких спортивних школах залишаються актуальними питаннями наукових досліджень.

Мета роботи – обґрунтування доцільності створення та визначення змістового наповнення спеціалізованої освітньої платформи для юних спортсменів, що висвітлюватиме гуманітарні питання, пов'язані із футболом.

Завдання роботи:

1. Проаналізували проблему гуманітарної освіти та гуманістичного виховання юних футболістів за даними літературних джерел.

2. Дослідити ставлення юних спортсменів до розробки та впровадження спеціалізованої освітньої платформи, що висвітлюватиме гуманітарні питання, пов'язані із футболом.

3. Визначити зміст гуманітарних питань, пов'язаних із різними аспектами розвитку футболу, що цікавлять юних спортсменів-футболістів.

Методи дослідження: аналіз спеціалізованих літературних джерел, інформації з мережі Інтернет, опитування (анкетування спортсменів 6-14 років, n=95), методи математичної статистики.

Результати дослідження. На сучасному етапі розвитку освіти взагалі, і в дитячо-юнацькому футболі, зокрема, інформатизація освітнього процесу посідає одне із провідних місць у роботі із молодим поколінням. Інформатизація – це комплекс соціально-педагогічних змін, що залежить від впровадження ІТ та інформаційних технологій в освітньому середовищі. Цей напрямок поширився у всьому світі протягом останніх десятиліть, що нерозривно пов'язано з доступністю для освітньої системи та порівняльною простотою використання різноманітних видів ІТ технологій.

Зважаючи на те, що юні футболісти витрачають багато часу на тренувальний процес, виникає питання «Чи все робиться для того, щоб молоді люди могли розвиватися в хороших умовах?». Звичайно, футбол не може залишатися осторонь проблем сучасного суспільства, він також не повинен допускати формування нецивілізованих особистостей. Багаточасові тренувальні заняття, часті переїзди, постійні зміни умов життя – це чинники, які призводять до втрати часу на навчання у юних футболістів та ускладнюють вирішення освітніх завдань. Роль закладу футбольної освіти та тренерів полягає у тому, щоб, передусім, сприяти формуванню громадянина, а потім вже – виховувати футболіста високого класу.

Дослідження дозволяють говорити про те, що 80 % юних спортсменів, які займаються футболом, розглядають цей вид спорту, як свою майбутню професію; що, в свою чергу, дозволяє говорити про доцільність фахової освіти в процесі підготовки, яка сприятиме професійному становленню майбутніх фахівців. Результати опитування юних спортсменів, які займаються футболом, дозволяють також відзначити, що 52 % респондентів впевнені, що якісна та повноцінна освіта передбачає вивчення питань гуманітарного циклу. Також, юні футболісти відзначили, що електронна освітня платформа – є зручним, для них, засобом для отримання нових знань та нової інформації (рис. 1).

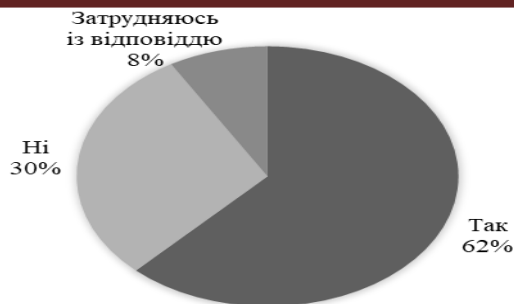


Рис. 1. Зручність отримання нових знань за допомогою електронної освітньої платформи, думка юних футболістів (n=95)

Що дозволило визначити доцільність розробки електронної освітньої платформи для юних спортсменів, які займаються футболом, як ефективного засобу надання нової корисної інформації у зручному та доступному для молоді форматі.

Також, юні спортсмени відзначили, що, на їх думку, освітню платформу, яка міститиме додаткову пізнавальну інформацію щодо різних аспектів розвитку та функціонування футболу, як виду спорту, у світі, найдоцільніше розміщувати на сайті спортивної школи/клубу (153 бали), далі, за значущістю йдуть сайт обласної федерації футболу (128 балів) та Української асоціації футболу (126 балів).

Разом з тим, опитування дозволило визначити, що понад 50 % респондентів вважають, що розробка та розміщення спеціалізованої освітньої платформи, яка міститиме інформацію з різних аспектів розвитку футболу, на сайтах відповідних установ, сприятиме підвищенню якості їх освіти (рис. 2), що свідчить про доцільність ініціації питання про створення подібної платформи, розробки її змістового наповнення та розміщення на сайтах дитячо-юнацьких спортивних шкіл, обласних федерацій та Української асоціації футболу.

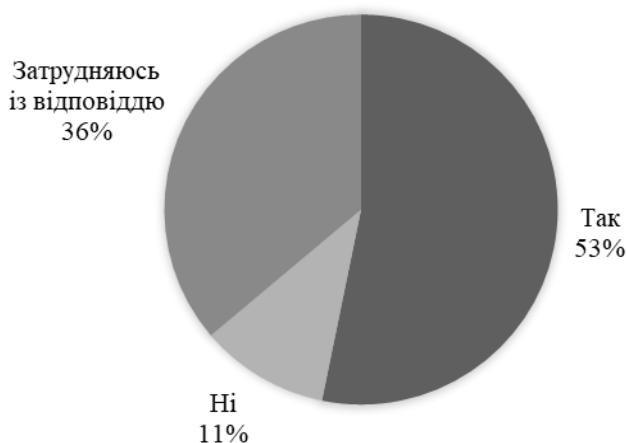


Рис. 2. Доцільність створення спеціалізованої електронної освітньої платформи як елементу підвищення якості освіти юних футболістів (n=95)

Дослідження дозволяють говорити (рис. 3), що при використанні онлайн-платформ з метою отримання інформації, розширення кругозору, юні спортсмени-футболісти, в першу чергу орієнтуються на представлений на сайті теоретичний матеріал (255 балів), а також на виконання наявних тестових завдань (231 бал), які можуть бути використані для самоперевірки. Цікавими, однак, менш значущими для респондентів, формами отримання інформації при використанні освітніх онлайн-платформ, виявились перегляд відеоматеріалів та ілюстративних матеріалів (179 балів) та виконання практичних завдань (174 бали).



Рис. 3. Значущість форм представлення матеріалу, які доцільно використовувати при створенні освітніх онлайн-платформ, думка юних спортсменів (n=95).

Юні респонденти, в процесі проведеного опитування, також виділили переваги, які може отримати молодий футболіст, використовуючи освітній матеріал, розміщений на спеціалізованих онлайн платформах (рис. 4).



Рис. 4. Переваги, які може отримати молодий футболіст, використовуючи освітній матеріал, розміщений на спеціалізованих онлайн платформах, думка спортсменів (n=95)

Отримані результати свідчать, що одним з основних позитивних моментів розміщення освітнього матеріалу на онлайн-платформах, є можливість його використовувати та періодично, за потреби, до нього повертатись тривалий час (246 балів), далі, за значущістю, йде можливість отримати доступ до наявного освітнього матеріалу у будь-який зручний час (220 балів), важливим позитивним моментом є і економія часу на пошук необхідної достовірної інформації (216 балів), а також – розширення власного кругозору, отримання, завдяки використанню матеріалу, що міститься на освітній онлайн-платформі, нових знань (154 бали).

Враховуючи, що юні спортсмени, які займаються футболом відзначили доцільність створення освітніх онлайн-платформ, наступним кроком роботи було визначення, шляхом опитування, тем та питань, що є цікавими для юних спортсменів-футболістів (таб.1.)

Теми та питання, що є цікавими для юних спортсменів-футболістів

Тема	Зацікавленість юних спортсменів, %		
	Так	Ні	Затрудняюсь із відповіддю
Історія футболу	91	4	5
Співвідношення сил команд у футболі на Іграх Олімпіад	88	12	0
Життєвий шлях зірок світового футболу	95	4	1
Особливості організації та проведення турнірів національних збірних команд, клубних турнірів	85	6	9
Перелік нагород і титулів ФІФА та УЄФА, їх історія та особливості присудження	86	6	8
Діяльність Союзу європейських футбольних асоціацій	60	12	28
Особливості функціонування континентальних конфедерацій футболу	71	9	20
Історія споруд та спорядження для гри у футбол	65	21	14
Твори мистецтв, які відображають футбол у різних його проявах	60	14	26

Також дослідження дозволяють стверджувати, що лише 39 % респондентів знайомі з питанням антуражу спортсмена у футболі; 32 % - з питаннями економіки у футболі, 6 % – з питаннями мультикультуралізму у футболі, 29 % – впливу політики на розвиток футболу, 31 % - розвитку жіночого футболу.

Отже, отримані в процесі проведення опитування юних спортсменів-футболістів результати, дозволяють говорити про доцільність розробки електронної освітньої платформи, яка буде містити матеріал, присвячений гуманітарним аспектам розвитку футболу.

Висновки:

1. Футбол – один з найпопулярніших та наймасовіших видів спорту у світі. Численні публікації науковців присвячені питанням спортивної підготовки юних футболістів та їх тренерів, історії та проблемам розвитку футболу, в той час, як проблема гуманітарної освіти та гуманістичного виховання юних спортсменів залишається поза увагою фахівців.

2. Юні спортсмени, які займаються футболістом відзначають зручність отримання нових знань через електронні освітні ресурси (60 % від загальної кількості респондентів) та доцільність розробки та впровадження спеціалізованої освітньої платформи, що висвітлюватиме гуманітарні питання, пов'язані із футболістом (53 % від загальної кількості респондентів).

3. До основних питань гуманітарного циклу, які цікавлять юних спортсменів-футболістів, та мають бути представлені на онлайн-освітніх платформах, дослідження дозволили віднести наступні: історія футболу, співвідношення сил команд у футболі на Іграх Олімпіад, життєвий шлях зірок світового футболу, особливості організації та проведення турнірів національних збірних команд, клубних турнірів; перелік нагород і титулів ФІФА та УЄФА, їх історія та особливості присудження; діяльність Союзу європейських футбольних асоціацій, особливості функціонування континентальних конфедерацій футболу; історія споруд та спорядження для гри у футбол, історія футболу в Україні, твори мистецтв, які відображають футбол у різних його проявах.

Перспективи подальших досліджень: аналіз та висвітлення думок батьків та тренерів юних спортсменів-футболістів щодо доцільності створення спеціалізованої освітньої платформи для юних спортсменів, на якій будуть представлені гуманітарні питання, пов'язані із футболістом.

Література

1. Айзенберг К. Футбол как глобальный феномен: Исторические перспективы. *Логос*. 2006. № 3. С. 91–103.
2. Костюкевич В. М. Теорія і методика викладання футболу. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 312 с.
3. Легкий Л. Футбол. Історія та статистика. Енциклопедичний довідник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2012. 648 ст.
4. Лисенчук Г. А. Управление подготовкой футболистов. Київ: Олімпійська література, 2003. 272 с.
5. Михалюк Ю. Таємниці львівського футболу. Книга І. Львів: Літературна агенція «Піраміда», 2004. 192 с.
6. Ніколаєнко В. В. Багаторічна підготовка юних футболістів. Шлях до успіху. Київ: Самміт-книга, 2015. 360 с.
7. Сорока М. М., Сорока О. М. Український футбол на чемпіонатах світу. Київ: "Київська правда", 2006. 288 с.

References:

1. Eisenberg K. Football as a global phenomenon: Historical perspectives. *Logos*. 2006. № 3. С. 91-103.
2. Kostyukovich V. M. Theory and methods of teaching football. Kyiv: Centre for Educational Literature, 2019. 312 с.
3. Easy L. Football. History and statistics. Encyclopaedic reference book. Ternopil: Study book. Bogdan, 2012. 648 pp.
4. Lysenchuk G. A. Management of football players' training. Kyiv: Olympic literature, 2003. 272 с.
5. Mykhaliuk Y. Secrets of Lviv football. Book I. Lviv: Pyramid Literary Agency, 2004. 192 с.
6. Nikolayenko V. Long-term training of young football players. The path to success. Kyiv: Summit Book, 2015. 360 с.
7. Soroka M. M., Soroka O. M. Ukrainian football at the World Cups. Kyiv: Kyivska Pravda, 2006. 288 с.